

उखान: बालुवा निचरेर तेल आउदैन !

बेलाको बोली

काठमाण्डौ जिल्लाको चिनारी

अझै कुनै ढिला भएको छैन त्यसका लागि जो तिमी बन्न सक्थ्यो ।

- जर्ज इलिएट

सांच्चै कि अभियान मात्र ?

बागमती प्रदेशको राजधानी मकवानपुरको हेटौडा उपमहानगरपालिका लगायतका ४ वटा गाउँपालिकाले समेत मादक पदार्थ तथा सुर्तिजन्य पदार्थ विक्री नियन्त्रण गर्ने अभियान सुरु गरेका थिए ।

बागमती प्रदेशको राजधानी मकवानपुरको हेटौडा उपमहानगरपालिका लगायतका ४ वटा गाउँपालिकाले समेत मादक पदार्थ तथा सुर्तिजन्य पदार्थ विक्री नियन्त्रण गर्ने अभियान सुरु गरेका थिए ।

सार्वजनिकस्थल विद्यालय क्षेत्र, सरकारी कार्यालय, अस्पताल, स्वास्थ्य केन्द्र, चौकी रहेका क्षेत्रको एक सय मिटर क्षेत्रभित्र सुर्तिजन्य पदार्थ बेचबिखन र प्रयोगमा पूर्ण प्रतिवन्ध लगाउने निर्णय उपमहानगरले यसअघि पनि गरेको थियो ।

मकवानपुरमा आज

१: जानकारीमा नआएको ।

काठमाण्डौ जिल्लाको पूर्व भक्तपुर र काभ्रे-पलाञ्चोक जिल्ला उत्तर नुवाकोट र सिन्धुपाल्चोक जिल्ला पश्चिम नुवाकोट, धादिङ र मकवानपुर जिल्ला पर्दछ ।

केदारप्रसाद बन्धीपानि

यहाँ अर्कोतर्फ काठै-काठको सत्तल निर्माण भएको हुँदा यसलाई काठमण्डप भनिएको छ । 'काठमण्डप' शब्द संस्कृत शब्द हो, यसलाई नेपालीमा स्थानान्तरण गर्दा काठमाण्डौ हुन गयो ।

काठमाण्डौ तत्काल मध्यमाञ्चल विकास क्षेत्रअन्तर्गत बागमती अञ्चलमध्येको एक जिल्ला थियो । तर, नेपालको राजधानीसमेत भएको मुख्य जिल्ला हो ।

भाद्रमा मृत्यु भयो । दाहसंस्कार गर्दा दशजना रानीहरू सती गएको थियो । उनले ३६ वर्ष राज्य गरेका थिए । उनका छोरा सूर्य मल्ल राजा भए तर, मृत्यु भयो ।

शिवसिंह मल्लपछि हरिहर सिंह थिए । उनको पनि छोटीसो समयमा मृत्यु भयो । उनकी पत्नी लालमती थिइन्, उनका दुई छोरा थिए । एक लक्ष्मीनरसिंह मल्ल कान्तिपुर र सिद्धिनर सिंह मल्ल पाटनका राजा भएका थिए ।

ललितपुरमा आक्रमण गर्दा अपमानजनक पराजय भोगेका थिए । प्रताप मल्लले गोरखा र मकवानपुर संग सम्बन्ध राखे । गोरखासंग सम्बन्ध राम्रो भएन ।

पत्नीहरू धेरै भएकोले छोरा/छोरीहरू प्रसस्तै थिए । त्यसपछि नृपेन्द्र मल्ल राजा भए । मकवानपुर राजा शुभसेनलाई राजकीय सम्मान दिदा हात्ती उभार पाएका थिए ।

तर, सन्धी भएर टप्यो । भास्कार मल्ल कान्तिपुरको मात्र हैन ललितपुरको पनि राजा ५ वर्ष भए । वि.सं. १७७९ मा राजा भास्कर मल्लको मृत्यु भयो ।

सामाखुशी खोला, बल्लुखोला, मनोहराखोला र दक्षिणकाली आदि छन् । रानी पोखरी, कमल पोखरी, सात मुले, नैमुले, तौथली, टौदह, मातातीर्थ, मच्छेनारायण शोभनारायण आदी कुण्डहरू छन् ।

प्रसिद्ध स्थानहरूमा: पशुतिनाथ, हनुमान ढोका, रानीपोखरी, सुन्धारा, स्वयम्भू, सुन्दरीवल, सेतीदेवी, टल्कु डुडेचौर, बूढानिलकण्ठ, दक्षिणकाली ।

हाल काठमाण्डौ महानगरपालिका वडा ३२ क्षेत्रफल ४९.४५ वर्ग कि.मि., काभ्रेखोरी मनोहरा नगरपालिका वडा १२ क्षेत्रफल २७.६८ वर्ग कि.मी. कीर्तिपुर नगरपालिका १० वडा क्षेत्रफल १४.७६ वर्ग कि.मी.

छारे रोगले निस्त्याउने स्वास्थ्य संकट

डा राजीव खाँटा

साढे तीन लाखभन्दा बढी छारे रोगका बिरामी रहेको अनुमान गर्न सकिन्छ । विश्वभरि ५० मिलियन मानिसलाई छारे रोग छ । त्यसको ८० प्रतिशत समस्या हाम्रो जस्तो देशहरूमा छ ।

नेपालमा छारारोग भएकामध्ये ७० प्रतिशत मानिसले उपचारबाट बञ्चित छन् । जबकि, उपचार गरियो भने छारारोग लागेकामध्ये ७० प्रतिशतको रोग निको हुन सक्छ भने बाँकी ३० प्रतिशत बिरामीले आफूलाई छारारोग भएको पत्तो नै पाएका छन् ।

नेपालमा छारारोग भएकामध्ये ७० प्रतिशत मानिसले उपचारबाट बञ्चित छन् । जबकि, उपचार गरियो भने छारारोग लागेकामध्ये ७० प्रतिशतको रोग निको हुन सक्छ भने बाँकी ३० प्रतिशत बिरामीले आफूलाई छारारोग भएको पत्तो नै पाएका छन् ।

छारे रोगलाई लापरवाही भने गर्नु हुँदैन । यसले अन्य जटिल अवस्था ब्याउन सक्छ । सामान्यतः छारे रोगले मानिसको ज्याने लिन नभए पनि यसले बिरामीको व्यक्तित्व, पारिवारिक र सामाजिकरूपमा निकै ठूलो असर पार्न सक्छ ।

सबैभन्दा पहिले त औषधिबाट छारे रोगको उपचार गरिन्छ । औषधिको सेवनले पनि निको भएन भने शल्यक्रियामार्फत पनि उपचार गरिन्छ । यसमा दुईवटा परीक्षणबाट रोगको पहिचान गरी शल्यक्रिया गर्न मिल्छ कि मिल्दैन भनेर थाहा पाउन सकिन्छ ।

औषधिले पनि निको नभए भिएनएस (भेगर्स नर्भ स्टिम्युलेशन) प्रविधिबाट उपचार गरिन्छ । भिएनएस भन्नाले एक किसिमको उपकरण हो, जसलाई सामान्य शल्यक्रिया गरी शरिरमा जडान गरिन्छ । यो प्रविधि निकै महँगो छ ।

तपाईंको आज

Table with 2 columns: Sign (e.g., गेध, मिथुन, सिंह, तुला, धनु, कुम्भ) and Description of the day's events and health advice.

हालै सम्पर्क ठेगाना
हेटौडा-२, मानसचोक,
फोन: ०५७-५२२२३७, ०५७-५२४२३६
सम्पादक: ०८५७०६७२३६, समाचार शाखा: ०८०९०६७२३६
विज्ञापन शाखा: ०८६५९७५३६
Email: htd.sandesh@gmail.com
Web: chetaudasandesh.com

